

Naturvernforbundet i Vestfold

13.02.18

postmottak@tonsberg.kommune.no

Innspill til planprogrammet angående tilleggsutredning av datalager på Tveiten og Ødegården

Vi viser til varsel om tilleggsutredning av kommuneplanens arealdel angående datalager på Tveiten og Ødegården. Her er vårt innspill til planprogrammet. Kommentarer til ulike tema er skrevet i normal skrift, mens innspill til utredningstema er skrevet med *kursiv skrift*.

Grønn datalagring?

Datalagringsfirmaene ønsker å bygge datalager i Norge for å kunne bruke norsk vannkraft og dermed framstå som grønne. Men er det grønt å bygge ned 700 mål produktiv skog midt i hjertet av et viktig turområde? Det er omtrent halvparten av turområdet til befolkningen på Barkåker! I øst kommer nytt dobbeltspor, og i vest ligger E 18. Bare randsoner blir igjen.

Vi forventer at friluftsverdiene vurderes ut fra området som skogen ligger i. Dette er det største sammenhengende skogområdet i distriktet på østsida av E18. Områdets verdi må vurderes i lys av hvilke alternative rekreasjonsmuligheter som finnes i gangavstand. Vi vet at området er så populært at det ikke bare er Barkåkers befolkning, men også folk fra Skoppum, Adal, Eik, Tønsberg og Nøtterøy som bruker det. Dette er Tønsbergs Nordmark!

Er helse mindre viktig enn arbeidsplasser?

Befolkningen på Barkåker har skogen nord for sentrum som sitt viktigste område for rekreasjon og trening. Godt brukte stier og løyper på kryss og tvers vitner om ivrig bruk. Skogen inneholder bringebærsteder og soppsteder, bålplasser, utsiktspunkter og idylliske steder å slå opp telt. Her kan man bli glad i natur. Skogen er stor nok til å gi ro i sjela og ligger så nær bebyggelsen at barn og voksne i ulik form kan gå til den på egne bein.

Idrettshøgskolen har dokumentert at skog og mark er mye viktigere for folks helse og trivsel enn både idrettshaller og treningssentra. Å gå tur i skog og mark er den desidert mest populære og den viktigste formen for trening.

Vi forventer en utredning av helsekonsekvensene av å gjøre om skogen til industri, og mener at redusert helse bør kvantifiseres i utgifter for helsevesenet og tapt arbeidsfortjeneste.

Karbonlager eller datalager?

Skogen i Vestfold fanger hvert år klimagasser i like stor mengde som halvparten av det årlige utslippet fra industri, transport og privat oppvarming i fylket. I tillegg inneholder skogbunnen i norsk skog enorme mengder lagret karbon som ved nedbygging frigjøres som CO₂. Tønsberg kommune har derfor skrevet i forslaget til klimaplan, som var på høring i høst, at skog og jord ikke bør bygges ned. I den kommunale planstrategien, som ligger til grunn for all kommunal planlegging, står det også at bevisst areal- og transportplanlegging er viktig for å redusere klimagassutslippene.

Vi forventer en utredning av arealbrukens påvirkning på fangst, lagring og frigjøring av karbon.

Grønn varme til kråka?

Dersom industri med stort varmeoverskudd skal kunne skilte med grønnfarge, må den ligge et sted hvor overskuddsvarmen kan utnyttes. Det er ingen store varmemottakere i regningssvarende avstand. Det snakkes om energimengder på 200 til 400 MW, nok til å forsyne en middels stor by med varme. Er det grønt å legge slikt på Barkåker selv om krafta er fornybar? Vi er avgjort ikke enig i det!

Vi forventer at vurderinger av muligheter for effektiv bruk av energien utredes.

Landskapsvirkning

Det varsles byggehøyder på opptil 30 meter. Vi forventer at landskapsvirkningen av dette illustreres og vurderes og at innbyggerne i nærområdet får anledning til å vurdere illustrasjonene og gi innspill på dem før 1. gangs behandling av kommuneplanen.

Naturmangfold

Mye av skogen i planområdet er intensivt drevet og har trolig ikke den største biodiversiteten. Men området har stor variasjon i terrengformasjoner, fuktighet og naturtyper som for eksempel blåbærbøkeskog, blåbærgranskog, svartorsumpskog, storbregneskog, myr og dammer. Denne variasjonen betyr at området likevel har et stort mangfold. Det er viktig å være oppmerksom på at naturmangfoldloven ikke bare omfatter arter og naturtyper, men også mangfold i geologi, landskapsformer og økologiske prosesser. Det varierte landskapet her kan også være interessant i en kvartærgeologisk sammenheng.

Vurderingene av området må ikke bare baseres på sjekk av databaser men også på gode feltundersøkelser i vekstsesongen. Vi vet at det mangler en heldekkende kartlegging av naturmangfold i Tønsberg kommune. Manglende opplysninger i Naturbase er derfor ikke et bevis på at området mangler kvaliteter. Store begrensninger gjelder også for opplysninger som kan hentes ut av Artskart og kart over MiS-områder.

Vi ber om at det gjennomføres skikkelige feltundersøkelser av naturmangfold i området, og at de gjennomføres i vekstsesongen. Sjekk av mangelfulle databaser er ikke tilstrekkelig. Vi minner om at naturmangfoldloven ikke bare omfatter arter, men også mangfold i geologi, landskapsformer og økologiske prosesser. Det er ikke mulig å gjennomføre en troverdig undersøkelse av området innen kommunestyret skal behandle saken i april eller mai. Behandling av planprogrammet må derfor utsettes så lenge at det er mulig å undersøke området i vekstsesongen.

Vannstrømmer

Skog har evne til å holde på store mengder vann. Røttene armerer jorda og tilfører den energirike karbonforbindelser som via sopp, bakterier og små jorddyr lagres som humusforbindelser. Humusrik jord evner å holde på store mengder vann, av kjemiske, biologiske og fysiske årsaker. Når humusrik skogsjord erstattes av et industriområde bestående av sprengstein, grus, betong og asfalt, vil etter all sannsynlighet grunnvannsstrømmene endres. Fordrøyingsbassenger kan kompensere for rask avrenning på overflaten, men kan de kompensere for endringer i grunnvannsstrømmene? Diskusjoner om vann i forbindelse med utbygging har en tendens til bare å handle om overvann. Konsekvensene for grunnvannet er minst like viktig.

Konsekvensene av økt gjennomstrømningshastighet kan bli svært negative for muligheten til å produsere mat på sletta på Ekeberg. Raskere gjennomstrømming vil også føre til raskere og større vannstandsendringer i Sverdstadbekken og Tveitenbekken med påfølgende økt erosjon. Dette bør vurderes med tanke på bekkens regionale betydning for sjøørreten i Oslofjorden.

Vi forventer at dagens kapasitet til å holde på vann estimeres og at det vurderes hva som skal til for å opprettholde både fordrøyingssevnen og dagens hastighet og mønster av grunnvannsstrømmer. Både dagens fordrøyingssevne og grunnvannsstrømmer må kartlegges og beregnes, og det må settes krav om at begge deler forblir uendret etter en eventuell utbygging, enten den måtte bli på Tveiten eller Ødegården.

Behov for areal

Hvor stort areal trengs egentlig? Forslagsstiller har informert kommunen om at de trenger 700 dekar, men er det virkelig ikke mulig å bygge tettere?

En objektiv vurdering av arealbehovet er viktig. Forslagsstilleren bør ikke få definere dette alene. Kommunen må stille krav til arealeffektivitet!

Hvor er det billigst å bygge?

Forslagsstilleren har sagt at det er billigst å bygge på Tveiten, og politikerne har lagt dette til grunn i vedtaket hvor de sier at tilleggskostnadene ved å bygge på Ødegården skal utredes. Det er lagt til grunn at det ikke er plass nok på Ødegården uten at det sprenges bort mye fjell, og på Tveiten har man lagt til grunn at man kan få tilkjørt overskuddsmasser fra byggingen av jernbane mellom Nykirke og Barkåker.

Igjen etterlyser vi en objektiv vurdering. Svaret på viktige planspørsmål kan ikke tuftes på påstander. Er det riktig at det er billigere å få tilkjørt masser enn å spreng dem ut på stedet? Erfaringer fra vannkraftbransjen tyder på det motsatte. Og er det så mye dyrere å føre kraft og fiber til Ødegården enn til Tveiten? Forskjellen i avstand er ikke stor. Hva med alternativverdien av steinmassene fra jernbaneutbyggingen? Stein er en ettertraktet vare i hele Vestfold, og det er allerede meldt inn flere ønsker om bruk av steinmassene fra Bane Nor til samfunnsnyttige formål.

Øyvind Johnsen

Leder, Naturvernforbundet i Vestfold